

30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımız 2020-ci ilin sentyabrın 27-də Ermənistan ordusunun təxribatlarına qarşı Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə başlayan genişmiqyaslı Vətən müharibəsində işğaldan azad olundu. İllər idi ki, arzu olaraq torpaqlarımıza getməyi diləyirdikse, bu gün artıq arzular realığa qovuşub. Ağalya, Laçına, Talış kəndinə köç edən insanlar torpağı qayıdışın sevincini yaşadılar. İşğaldan azad olunan ərazilərimizdə odlar qalandı, torpaqlarımıza əzəli sakinlərin ayaqları dəydi. İsti nəfəslər isti torpaqlarımıza qovuşdu. Amma Zəfər sevincimizi yaşaya-yaşaya illərlə ermənilər tərəfindən törədilən terrorların, təcavüzün ağrılarını da yaşayırıq. Dağıdılan şəhər və kəndlərimiz, viran qoyulan abidələrimiz, canın bu torpağa fəda edən şəhidlərimiz, günahsız insanlar Hər bir insanın taleyi dastandır və mücadilə dolu torpaq sevgisindən yoxdur. Tökülən qanlar bu torpağı suvarıb, ona nəfəs verib. 44 günlük Vətən müharibəsində biz erməninin vəhşi simasını bir daha görmüş olduq. 30 ilə yaxın bir zamanda beynəlxalq hüququn tələb və təkidlərinə məhəl qoymayan beynəlxalq konvensiyalara zidd topladığı silahlarla 44 günlük müharibədə Gəncə, Tərtər, Mingəçevir kimi yerlərdə mülki əhəlinin kompakt yaşadığı ərazilərə raket zərbələri endirməsi Ermənistan hökumətinin təcavüzkar, terrorçu simasında xəbər vermiş oldu. Gəncədə yaşanan matəm məgər erməni təcavüzkarlığının üzü deyildimi? Bu, tarixdir: erməninin terrorçuluq əməllərinin izi və tarixi. Gəncədə törədilən terror aktı daş yaddaşımıza həkk olundu. Gecə insanların evlərində yatdığı zaman raket atəşi nəticəsində dağılan yaşayış massivi və raket zərbəsindən məhv olmuş məhəllədə dağılan evlərin qalıqları hər zaman kino lenti kimi göz önündən keçir. Qanlı gecədə sakinlərin həyatını itirməsi, erməni terrorizminin dinc əhaliyə qarşı törətdikləri cinayətlər sənədlərin dili ilə hər zaman danışacaq. Yatmış insanlara qarşı iyirmi birinci yüzillikdə törədilən terror insanlığı əleyhinə olan cinayətdir.

ŞAMAXIDA 1 277 UŞAQ İŞGƏNCƏLƏRLƏ QƏTLƏ YETİRİLİB

Lənətlənmiş erməni əməllərinin izi Azərbaycan tarixinin hər səhifəsindən görünür. Tarixi dövrə nəzər salsaq görürük ki, erməni terrorunun acısını yaşamış xeyli sayda uşaqlar var. Uşaq qətləmi onların vəhşi xislətini bir daha ortaya qoymuş olur. Hələ 1918-ci il 28 yanvar Gəncə Zazalı kəndində 15 uşaq xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilib. Elə həmin il Şamaxıda 1 277 uşağın işgəncələrlə qətlə yetirilməsi erməni terroru nəticəsində baş verib. 1920-ci il 6 yanvarda Naxçıvanın Muxtar Respublikası Bılağ kəndində öldürülən dinc sakinlər arasında 25 uşaqda qətlə yetirilib.

Yaşadığımız son illərin tarixi dövrünə nəzər salsaq görürük ki, 1988-ci ildə Qərbi Azərbaycanda yaşayan soydaşlarımız təcavüzə məruz qaldıqları zaman 216 soydaşımız xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilib. Bunlardan 25 nəfəri azyaşlı olub.

Bu tarixi faktları silmək, yox etmək qeyri-mümkündür. Erməni silahlı bölmələrinin 2020-ci ilin oktyabrın 17-də gecə saatlarında Gəncə şəhərini raket atəşinə tutması nəticəsində Şahnəzərovlar ailəsinin yaşadığı faciə yaddan çıxarmı? Dağıntılar altından ailənin yalnız bir üzvü - 2017-ci il təvəllüdü Xədicə Şahnəzərova sağ çıxarıldı. Azyaşlı qızın atası Rəyaf, anası Züleyxa və yaşayırılıq bacısı Məryəm isə erməni terrorunun qurbanları oldu. Erməni vandallığı nəticəsində 2007-ci il təvəllüdü Mayakov Artur Vladimiroviç 17 oktyabr tarixində ermənilərin Gəncəyə "SCUD" tipli raket atması nəticəsində yaralanmışdı. O, 7 gündən sonra müalicə aldığı xəstəxanada dünyasını dəyişib. Rusiya vətəndaşı olan Artur Gəncəyə bibisiylə qonaq gəlmişdi. Eyni qətlə nəticəsində 15 yaşlı Nigar Əsgərova da həlak

Erməni terroru: danışan faktlar və sənədlər

Beynəlxalq hüquqi normalara sığmayan 2 yaşlı Zəhranın faciəli ölümü

olub. Gəncə şəhər K.D. Uşinski adına 29 nömrəli məktəbin şagirdi olan Nigarın hadisənin sabahı günü ad günü olacaqdı. Dünyaya, insanlıq bu faciəni necə qəbul edə bilər? Azyaşlıya qıyan, onu yetim qoyan, insanları şikəst, kor edən, əlil edən, bir ailənin faciəsini qatili olan erməni. O erməni ki, düz dörd il əvvəl 2017-ci ilin iyul ayının 4-də Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində məskunlaşan mülki əhəlinin yaşadığı yaşayış məntəqələrinin və mülki obyektlərin qəsdən 80 və 102 millimetrik minaatanlardan və dəzgahlı qumbaraatanlardan atəşə tutdu.

2 YAŞLI QIZIN FACİƏSİ

1994-cü ildə atəşkəs rejiminin elan olunmasına baxmayaraq, ermənilər Vətən müharibəsinə qədər 30-dan artıq azərbaycanlı uşaq erməni terrorunun qurbanı oldu. Onlardan 13-ü həlak olub, 19-u isə yaralanıb. 2 yaşlı Zəhra Quliyeva da erməni vandalizminin qurbanına çevrildi. Bu, nə insanlığa, nə də beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilən hüquqi normalara sığır. İnsan hüquq-

ları sahəsində mövcud beynəlxalq sənədlərə məhəl qoymayan Ermənistan müharibə zamanı mülki əhəlinin qorunması haqqında 1949-cu il 12 avqust tarixli Cenevrə Konvensiyasının, BMT-nin Uşaq Hüquqları haqqında Konvensiyasının və digər sənədlərin müddəalarını kobud şəkildə pozub.

Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən daha bir çirkin siyasətin nümunəsi: 1967-ci il təvəllüdü yaşlı qadın Allahverdiyeva Sahibə və onun 2 yaşlı qız nəvəsi Quliyeva Zəhra həlak oldular, digər mülki şəxs - 1965-ci il təvəllüdü qadın Quliyeva Səlmnaz ağır yaralandı və mülki obyektlər dağıldı. Təbii ki, mülki şəxslərin münafiq şəkildə hədəfə alınması qəbul edilməzdir. 2 yaşlı azərbaycanlı Zəhra Quliyevanın cəbhə xəttində Ermənistanın işğalçı qüvvələri tərəfindən qətlə yetirilməsi dözülməz idi. Bu, bir daha Ermənistan ordusu tərəfindən Azərbaycan ərazilərində törədilən təcavüz və təxribat faktlarını, onların iyrənc siyasətini ortaya qoymuş oldu. Bu Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən növbəti vandalizm aktıdır. Bu hadisənin təmas xəttinin beş kilometrliyində baş verdiyi, qanlı cina-

yaşın müharibə qaydalarının pozulması ilə törədilən mülki əhəlinin qətlə aktı olduğu, hədəfə alınan Alxanlı kəndinin təmas xəttindəki hərbi mövqelərdən uzaq məsafədə yerləşməsinin düşmən qüvvələrinin mülki obyektə məqsədyönlü şəkildə seçməsi sübut edildi. Bütün bunlar dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı və dünyanın gözü qarşısında ermənilərin təcavüzkar siyasəti bir daha ifşa edildi.

Ermənilərin tarixən kim olduqları dünyaya sübut edilib. Axı, Azərbaycana gələn səyahətlərin, böyük yazıçıların, tarixçilərin onlarla bağlı yazdıqları sözləri unutmamışıq. Qəbirləri dağıdan, şumlayan, məsciddə donuz saxlayan vəhşidən nə gözləmək olar? Beynəlxalq tribunalardan onların əməllərinə qarşı hökm oxunmalıdır. Humanizm prinsipinə hörmətsizlik edən, beynəlxalq hüquq normalarını, qanunvericiliyi kobud şəkildə pozan Ermənistan rəhbərliyi bütün hərbi cinayətlərə görə cavab verməlidir. Artıq Azərbaycanın haqlı mövqeyi müdafiə olunur.

Zümrüd BAYRAMOVA